

capiti fuerunt, & conducti usque ad foramen; & multas pecunias ab eis extorquebant, si volebant exire. Tandem pax orta est inter amicos, & inimicos; videlicet D. Patriarcham, & amicos D. Federici, & cum filiis suis videlicet S. Tristano & S. Francisco de Savorgnano; & per consilium eorum venit Utinum. Et post paucum temporis spatium interemptus est in Castello ante portam Castelli Utini in M. CCC. XCIV. die XII. Octobris; & sepultus in Utino in Ecclesia Majori ante altare majus, clam & in nocte, absque Sacerdotibus, in sepulcro olim Patriarchæ Nicolai.

Extincto Johanne successit Antonius de Gajeta Patriarcha Aquilegensis. Qui ab ordinatione sua usque ad recessum ejus sedit annis VII. Qui, cum non esset sanus in corpore, tamen sanus consilii & conscientie. Mammæ mulierum fugebat propter infirmitatem, quam habebat. Iste idem Patriarcha fecit se portare trans Lusancium in quibusdam desertis, ubi erant raptores, viselliones, latrones, qui sæpius veniebant in Forumjulii prædatum; & homines capiebant, & ipsos ad speluncam eorum ducebant; & imponebant eis impositionem; & postea dimittebant eos; interdum moriebantur ibi. Qui cum illuc venisset cum omnibus suis, quæ debent Domino servire secundum temporis necessitatem, prout moris Patriæ, ipsos malendinos, fortilitia & propugnacula eorum existentia in nemoribus, in montibus excelsis, sive in cavernis, totaliter destruxerunt; & flammis ignium tradiderunt. Et de cætero per magnum tempus Forumjulii non visitaverunt. Non multum post idem Patriarcha fit exosus fere omnibus hominibus, eoquod ipse erat nimis avarus, & non expebat large, sicut Prædecessores sui. Vescabatur lactucis crudis, & siliis cum aceto & sale, & non dabatur aliquod lucrum mechanicis, sed solummodo accumulabat pecunias. Habens autem plenam bursam, videlicet LX. millia Ducatorum; & ultra, cepit iter suum paulatim; & venit Romam, promittens redire, & non rediit. Et ibi factus Cardinalis Aquilegensis.

Antonius de Portu-gruario Patriarcha Aquilegensis venit Aquileiam, sive applicuit in M. CCCC. II. die VIII. mensis Aprilis; & celebravit Missam suam novellam eodem anno in die S. Lucæ Evangelistæ; & frater ejus S. Nicolaus Claudius eodem die duxit uxorem de la Frattina. Nam ante idem Antonius erat Episcopus Concordiensis, & erat valde dilectus Papæ Bonifacio VI. (IX.) eoquod ipse fuerat servitor ejus; & ideo post recessum supradicti Antonii Gayetani, elegit eum cum voluntate & consensu fere omnium Castellorum, Civium, Dominorum, Prælatorum, omniumque hominum in Patria existentium; & misit eum ad partes Forijulii. Ipse fuit lætante, atque grante receptus: & ei obediunt, usque dum voluerunt. Sed non post multum temporis spatium, aliqui Civitatenfes indignati sunt, spernentes eum, atque dicentes: cujus filius est iste? Ubi est nobilitas ejus, ubi milites? Et sic fremebant, & stridebant dentibus; & dicebant: hic non facit justiciam, nec judicium tenet; quare ergo debemus ei obedire, ex quo non potest facere judicium & justiciam? Sed quid plura. Isti omnes adversarii & rebelles ligam, & unionem invicem fecerunt, mittentes edicta litterasque Domino Apostolico, querimoniam super eo faciendo, falsè eum accusando in multis; rogitantes Dominum Apostolicum, ut privaret eum; & alium eis daret Patriarcham. Quibus auditis & intellectis, eundem Patriarcham citari fecit sub

Tom. II.

pœna decem millium Ducatorum; quod si non compareret infra decem dies coram Domino Papa, quod ipse esset privatus a Patriarchali dignitate. Sed ad petitionem illorum Civitatenfium, & collegatorum eorum, dedit eis unum Patriarcham, similiter nomine Antonium, qui extiterat Episcopus Concordiensis. Qui Antonius veniens cum eodem Papa Gregorio, sive Errorio, & merito Errorio, quia toti mundo errorem contulit. Et venerunt in Civitatem Austriæ. Antonius receptus est in Patriarcham eorum. Largitus est Patriarcha Antonius de Portu-gruario Utinensibus censum & proventus respondentes Canipæ Patriarchali Civitatenfi: & ipsi Utinenses eundem censum, & proventus, seu affectum largiti sunt illi Antonio Patriarchæ eorum Civitatenfium. Quod censum ascendit ad summam mille Ducatorum; & sic fungebantur de affectibus propriis, & eorum Papæ Patriarcha. Hic nota, quod quando Patriarcha Antonius de Portu-gruario vidit se ita accusatum, antequam Papa Errorius veniret ad partes Forijulii, misit litteras & nuncios, excusando se. Qui Papa nolens audire litteras, nec nuncios intelligere, misit eum iterato privari, eoquod personaliter non comparuisset coram eo. Sed divina potentia favente, illo anno omnes Principes, omnes Barones, & omnes Magnati, similiter & omnes Prælati totius mundi climatis, uniti sunt, ut generale fieret colloquium in Civitate Pisarum super facto schismatis dudum regnantis temporibus præteritis, videlicet fere XXXII. annos. Et factum est, ut Papa Gregorius qui putabatur verus Pastor, & Benedictus qui putabatur Antipapa, uterque deponeretur; & eligi deberet unus, qui totius Orbis esse debeat verus Rector, & pastor. Appropinquante termino, videlicet in Annunciatione B. Mariæ Virginis, omnes Ambaxiatores omnium Principum, omniumque Prælatorum convenerunt ad prædictam Civitatem Pisarum, quorum numerus fuit usque ad summam XX. millium. Qui cum omnes ibidem convenissent, Gregorius retrocessit, nec voluit comparere Synodo. Sed verso tergo venit ad partes Forijulii ad Civitatem Austriam in die Pentecostes cum quibusdam Cardinalibus, & aliis de gente Regis Apuliæ, & aliis multis Furlanis, & Transulmentis, omnibus rebellibus D. Patriarchæ Antonio de Portu-gruario. Ibique stetit, & in magna reverentia colebatur ab eisdem; & stetit in Civitate Austria usque ad Nativitatem S. Mariæ Virginis. Et recedente eo cum gente sua, & aliquibus Cardinalibus, non multis, sed tantum duobus, gentes, sive stipendiarii D. Patriarchæ & Utinensium insequuntur eos, eosque capiunt, morti tradunt, omnia bona eorum auferunt; Papa vero evasit solus cum quibusdam. Cæteri capti & depradati fuerunt omnibus bonis eorum; & volunt dicere aliqui, sive dicunt, quod idem Papa amiserat, omnibus computatis, plusquam LX. millia Ducatorum. Et transfretavit usque ad Apuliam, & ibi permansit cum auxilio Regis Apuliæ. Eo anno, & M. CCCC. IX. circa Festum S. Johannis Baptistæ, Cardinales qui tunc erant Pisæ, cum consensu & voluntate & deliberatione omnium, qui ibidem convenerant, elegerunt in summum Pontificem quemdam Cardinalem, qui prius extiterat Archiepiscopus Mediolanensis, cui impositum est nomen Alexander. Qui Alexander, postquam electus est in Papam, privavit omnes adherentes Errorio, & ei obediens. Similiter excommunicavit Errorium, & Benedictum, & omnes tenentes hæresim eorum. Antonium vero Patriarcham confirmavit in pristinum statum, seu in

Pa-

M. 2 addi * Et non habebat eum regere debet propepe
in die Apulie.

Variante

3a Ruber v. col. 175.

- a) Cristiano h. et de h. b) consilium h. c) castello h. d) castelli h. e) XIII. L.
f) viselliones L.; viselliones h. g) et imponebant eis impositionem h. h) om. L.
i) Forumjulii h. et h. i. k) siliis h. l) dabatur h. et h. i. m) enim L. n) decepti.
o) Aquileiam L. p) mas. oct. Apr. h. q) Frattina L. et h. i. r) Cor. ex VI. L.; Th. h. i.
s) Geritani h. t) om. L. u) prelatoresque omnium hom. h. v) Pontifices et h. i.
w) enim h. i.; cuius est iste filius? huius pectus est L.; om. Ruber. x) om. h. i.
y) nec - nisi h. i. om. L. z) legem L.
a) inter se h.

3a Ruber col. 176.

- a) om. L. b) Antonius L. c) cum eot. papa des. h. i. e) Reg. L. d) moriam L.
e) Austriam L. f) et ex h. i. ex - Vae. om. Ruber. g) Vae. h. et h. i.
h) censum et des. L.; censum des. h. i. k) passum h. i. l) pectus h. i. m) Vae. h. i.
n) largiti sunt om. Ruber. o) cor. h. i. p) om. L. q) frangebatur h. i. r) de L. et h. i.
s) huius h. i. t) om. L. u) h. i. v) papa L. w) magistri L. x) generalem L. y) civitatem L.
a) utique L. v) deponeretur h. i. w) pastor et r. L. x) ambaxiatores h. i.; baxiatores L.
y) Transulmentum L. z) insecutus h. i.
a) solutus L. b) om. L. c) huius L. d) MCCC. Ruber e) de L. f) huius L.
g) cor. h. i. h) om. h. i. i) patriarcham - Antonius om. L.